

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14035
Tarih : 23.09.2025

10/3151

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mardin ili ve ilçelerinde bağcılığın, özellikle de kurutmalık üzüm yetiştiriciliğinin geliştirilmesi, üretim ve pazarlama sürecinde yaşanan sorunların tespiti, üreticilerin karşılaştığı güçlüklerin giderilmesi, yerel üzüm çeşitlerinin korunması ve desteklenmesi, kuru üzüm için taban fiyat uygulamasının gündeme alınması, modern üretim ve işleme tekniklerinin yaygınlaştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Kamuran TANHAN

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Mardin ili, iklim ve toprak yapısı bakımından üzüm yetiştiriciliği için oldukça elverişli bir bölgedir. Artuklu, Yeşilli, Savur, Nusaybin, Midyat, Ömerli, Derik, Mazıdağı, Dargeçit ve merkez köylerde 26'ya yakın yerel üzüm çeşidi yetiştirilmektedir. Bu çeşitler sofralık, şıra, pekmez, pestil ve özellikle kurutmalık üzüm üretimi açısından önemli potansiyel taşımaktadır.

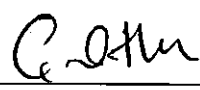
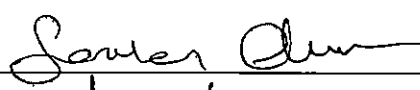
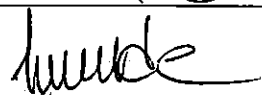
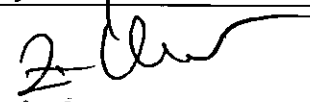
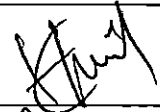
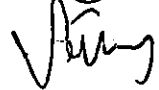
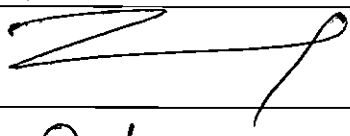
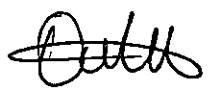
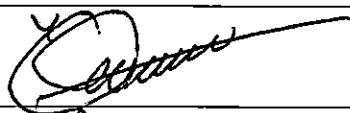
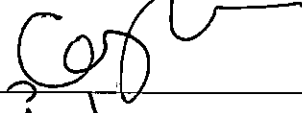
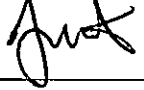
Yerel çeşitler arasında Mezrone (aromatik ve geç olgunlaşan), Kerküş (yüksek kuru madde içeriği, kurutmalığa uygun), Fiskini, Hetfberi, Bineytati, Hakkeybi, Kohar (yüksek verimlilik), Verdani (iri taneli) ve Hazirani (salkım uzunluğu yüksek) öne çıkmaktadır. Buna rağmen, üretim çoğunlukla geleneksel yöntemlerle yapılmakta, sulama, terbiye şekli, zirai mücadele ve hasat sonrası işlemlerde modern tekniklerle entegrasyon sınırlı kalmaktadır.

Üretimin büyük kısmı kuru şartlarda yapılmakta; bu durum hem verim hem de kaliteyi yıllara göre değişken hale getirmektedir. Kurutmalık üzüm için kritik olan kuru madde oranı, kabuk kalınlığı ve olgunluk dönemi gibi özelliklerin daha verimli hale getirilmesi ihtiyacı sürmektedir. Hasat sonrası işleme, kurutma, paketleme ve kalite kontrol altyapısının sınırlılığı, üreticilerin pazarlama gücünü zayıflatmaktadır.

Her yıl fındık, fıstık ve çay gibi ürünlerin taban fiyatları kamuoyunda tartışılıp açıklanırken, kuru üzüm için taban fiyat belirlenmemesi üreticiler açısından ciddi bir mağduriyet yaratmaktadır. Oysa Mardin'in üzüm çeşitleri kalite ve çeşitlilik bakımından yalnızca bölgesel değil ulusal ölçekte de değer taşımakta, doğru desteklerle ihracat potansiyeli yüksek bir ürün olarak öne çıkmaktadır.

Ayrıca, kuraklık ve su temini sorunları bağıcılığı doğrudan etkilemekte; damla sulama ve yağmur suyu hasadı gibi tekniklerin yaygınlaştırılması ihtiyacı bulunmaktadır. Organik üretim girişimleri ise teknik yetersizlikler nedeniyle düşük rekolteyle sonuçlanmakta, bu da üreticinin pazardaki gücünü azaltmaktadır.

Tüm bu nedenlerle; Mardin'de bağıcılığın ve kurutmalık üzüm üretiminin mevcut durumunun tespit edilmesi, üretici sorunlarının yerinde incelenmesi, yerel çeşitlerin korunması, modern üretim ve işleme tekniklerinin yaygınlaştırılması, taban fiyat uygulamasının gündeme alınması ve gerekli destek politikalarının belirlenmesi için Meclis bünyesinde bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
			1
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	